

Sygn. akt II AKa 271/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Krzysztof Noskowicz (spr.)

Sędziowie: SA Włodzimierz Brazewicz

SA Wojciech Andruszkiewicz

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Tomaszewska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w T. del. do Prokuratury Okręgowej w G. S. G.

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2019 r.

sprawy

A. G., s. A., ur. (...) w S.

oskarżonego z art. 189 § 3 k.k. i art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k.; art. 245 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 178b k.k.

Z. S. (S.), s. S., ur. (...) w S.

oskarżonego z art. 189 § 3 k.k. i art. 191 § 2 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k.; art. 245 k.k.; art. 245 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 20 maja 2019 r., sygn. akt **II K 76/18**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. S.

– Kancelaria Adwokacka w S. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu Z. S. (S.) z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. wymierza oskarżonym A. G. i Z. S. (S.) opłatę w wysokości po 400 (czteryście) złotych - za postępowanie odwoławcze i obciąża każdego z nich wydatkami tego postępowania w 1/2 części.

UZASADNIENIE

A. G. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od dnia 30 lipca 2018r. do 31 lipca 2018r. w Ż., okolicach B. i Ż., będąc skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego

w Słupsku w sprawie XIVK 226/15 z dnia 15 czerwca 2015r. m. in. za przestępstwo umyślne z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku

w sprawie IIK 85/14 z dnia 7 listopada 2014r. za przestępstwo umyślne z art. 222 § 1 k.k. i inne na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, które zostały objęte następnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 22 lutego 2016r. w sprawie IIK 533/15, po odbyciu w okresie od dnia 7 maja 2016r. do 7 maja 2017r., co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, działając wspólnie i porozumieniu z Z. S. oraz w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności w wysokości 50 zł, groził R. Z. pobiciem oraz uderzył go pięścią w brzuch, złapał za szyję i wciągnął do bagażnika samochodu, skrepował taśmą jego ręce i nogi oraz obwiązał głowę pozbawiając go w ten sposób wolności, a następnie woził go w bagażniku samochodu przez kilkanaście godzin przy wysokiej temperaturze powietrza odmawiając mu podania napojów oraz wielokrotnie grożąc mu pobiciem i pozbawieniem życia, wzbudzając w nim uzasadnioną obawę spełnienia groźby, co łączyło się z jego szczególnym udręczeniem, tj. o czyn z art. 189 § 3 k.k. i art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k.,

II. w dniu 30 lipca 2018r. w B., będąc skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku w sprawie XIVK 226/15 z dnia 15 czerwca 2015r.

m. in. za przestępstwo umyślne z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku

w sprawie II K 85/14 z dnia 7 listopada 2014r. za przestępstwo umyślne z art. 224 § 2 k.k. i inne na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, które zostały objęte następnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 22 lutego 2016r. w sprawie IIK 533/15, po odbyciu w okresie od dnia 7 maja 2016r. do 7 maja 2017r. co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, pokazując K. K. pozbawionego wolności skrepowanego

i przewożonego w bagażniku samochodu R. Z., mówiąc „nic nie widziałeś, bo będziesz miał taką samą lipę jak ten”, a następnie wysyłając mu SMS-a o treści „jesteś następny”, użył wobec K. K. gróźb

w celu wywarcia na niego wpływu, jako na świadka przestępstwa pozbawienia wolności, wzbudzając w nim uzasadnioną obawę spełnienia groźby, tj. o czyn

z art. 245 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

III. w dniu 30 lipca 2018 r. w G., kierując samochodem osobowym

m-ki P. (...) o nr rej. (...), pomimo wydania przez funkcjonariuszy Policji sygnałów świetlnych i dźwiękowych polecenia zatrzymania samochodu, nie zatrzymał niezwłocznie pojazdu i kontynuował jazdę, tj. o czyn z art. 178b k.k.

Z. S. został oskarżony o to, że:

IV. w okresie od dnia 30 lipca 2018r. do 31 lipca 2018r. w Ż., okolicach B. i Ż., działając wspólnie i porozumieniu z A. G. oraz w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności w wysokości 50 zł, uderzył dwukrotnie R. Z. pięścią w brzuch oraz wciągnął do bagażnika samochodu, skrepował taśmą jego ręce i nogi oraz obwiązał głowę pozbawiając go w ten sposób wolności, a następnie woził go w bagażniku samochodu przez kilkanaście godzin przy wysokiej temperaturze powietrza odmawiając mu podania napojów oraz wielokrotnie grożąc mu pobiciem

i pozbawieniem życia, wzbudzając w nim uzasadnioną obawę spełnienia groźby, co łączyło się z jego szczególnym udręczeniem, tj. o czyn z art. 189 § 3 k.k.

i art. 191 § 2 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k.,

V. w dniu 30 lipca 2018r. w B., pokazując K. K. pozbawionego wolności skrepowanego i przewożonego

w bagażniku samochodu R. Z. i mówiąc „nic nie widziałeś bo będziesz miał taką samą lipę jak ten”, użył wobec K. K. gróźb w celu wywarcia na niego wpływu, jako na świadka przestępstwa pozbawienia wolności, wzbudzając w nim uzasadnioną obawę spełnienia groźby, tj. o czyn

z art. 245 k.k.,

VI. w dniu 3 sierpnia 2018r. w D., mówiąc do K. G., że jeżeli powie coś Policji na temat przewożenia R. Z.

w bagażniku samochodu to go zabije, użył wobec K. G. gróźb w celu wywarcia na niego wpływu, jako na świadka przestępstwa pozbawienia wolności wzbudzając w nim uzasadnioną obawę spełnienia groźby, tj. o czyn

z art. 245 k.k.

Sąd Okręgowy w Słupsku wyrokiem z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie

II K 76/18 orzekł następująco:

- uznał oskarżonego **A. G.** za winnego tego, że w okresie od 30 lipca 2018 roku do 31 lipca 2018 roku w Ż., w okolicach B. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z Z. S. w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności w wysokości 50 złotych, użył wobec R. Z. przemocy w postaci uderzenia go pięścią w brzuch, uchwycenia za szyję i umieszczenia siłą w bagażniku samochodu osobowego, pozbawiając go w ten sposób wolności, przy czym wobec skrepowania mu rąk, zasłonięcia mu oczu i ust taśmą, poruszania się pojazdem z dużą prędkością, odmawiania mu napojów, pozostawienia go w zamkniętym bagażniku przez kilkanaście godzin przy wysokiej temperaturze powietrza oraz wobec wielokrotnego kierowania do niego gróźb bezprawnych popełnienia na jego szkodę przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu, pozbawienie wolności łączyło się ze szczególnym udręczeniem, ponadto czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym między innymi wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 21 września 2012 roku w sprawie XIV K 435/12 za przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., z art. 157 § 1 k.k.

i z art. 190 § 1 k.k. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 7 marca 2013 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 191/12 między innymi za przestępstwa z art. 190 §1 k.k., z art. 160 § 1 k.k. i z art. 157 § 2 k.k. na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku w sprawie II K 85/14 z dnia 7 listopada 2014 roku za przestępstwo z art. 222 § 1 k.k. i 224 § 2 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 3 grudnia 2014 roku w sprawie XIV K 693/12 za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. na karę

6 miesięcy pozbawienia wolności oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku w sprawie o sygn. akt XIV K 226/15 z dnia 15 czerwca 2015 roku między innymi za przestępstwa z art. 224 § 2 k.k. i z art. 222 § 1 k.k. na karę łączną 9 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary zostały następnie połączone do kary łącznej 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz do kary łącznej roku pozbawienia wolności w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 22 lutego 2016 roku w sprawie II K 533/15, przed upływem 5 lat po odbyciu tych kar w okresie od dnia 8 lipca 2013 roku do dnia 7 maja 2016 roku

(z zaliczeniem okresów od dnia 27 lipca 2011 roku do dnia 27 października 2011 roku i od dnia 7 maja 2012 roku do dnia 5 lipca 2012 roku) oraz w okresie od dnia 7 maja 2016 roku do 7 maja 2017 roku, tj. popełnienia przestępstwa z art. 191 § 2 k.k. i art. 189 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 189 § 3 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt 1);

- na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego A. G. na rzecz pokrzywdzonego R. Z. kwotę 5.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wyrządzoną przestępstwem opisanym w punkcie 1 (pkt 2);

- uznał oskarżonego A. G. za winnego tego, że w dniu 30 lipca 2018 roku w B. pokazując K. K. skrepowanego i umieszczonego w bagażniku samochodu R. Z. oraz wypowiadając słowa: „nic nie widziałeś, bo będziesz miał taką samą lipę jak ten”, użył wobec K. K. groźby bezprawnej w celu wywarcia na niego wpływu jako na świadka przestępstwa, która to groźba wzbudziła

w nim uzasadnioną obawę jej spełnienia, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym między innymi wyrokiem Sądu Rejonowego

w Słupsku z dnia 21 września 2012 roku w sprawie XIV K 435/12 za przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., z art. 157 § 1 k.k. i z art. 190 § 1 k.k. na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 7 marca 2013 roku w sprawie o sygn. akt XIV K 191/12 między innymi za przestępstwa z art. 190 §1 k.k., z art. 160 § 1 k.k. i z art. 157 § 2 k.k. na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku w sprawie II K 85/14 z dnia 7 listopada 2014 roku za przestępstwo z art. 222 § 1 k.k. i 224 § 2 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 3 grudnia 2014 roku w sprawie XIV K 693/12 za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku w sprawie

o sygn. akt XIV K 226/15 z dnia 15 czerwca 2015 roku między innymi za przestępstwa z art. 224 § 2 k.k. i z art. 222 § 1 k.k. na karę łączną 9 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary zostały następnie połączone do kary łącznej 3 lat i 3

miesiące pozbawienia wolności oraz do kary łącznej roku pozbawienia wolności w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 22 lutego 2016 roku w sprawie II K 533/15, przed upływem 5 lat po odbyciu tych kar w okresie od dnia 8 lipca 2013 roku do dnia 7 maja 2016 roku (z zaliczeniem okresów od dnia 27 lipca 2011 roku do dnia 27 października 2011 roku i od dnia 7 maja 2012 roku do dnia 5 lipca 2012 roku) oraz w okresie od dnia 7 maja 2016 roku do 7 maja 2017 roku, tj. popełnienia przestępstwa z art. 245 k.k. w zw. art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 245 k.k. skazał go na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3);

- uznał oskarżonego A. G. za winnego tego, że w dniu 30 lipca 2018 roku w G., kierując samochodem osobowym marki P. (...) o nr rej. (...), pomimo wydania przez funkcjonariuszy Policji przy użyciu sygnałów świetlnych i dźwiękowych polecenia zatrzymania samochodu, nie zatrzymał niezwłocznie pojazdu i kontynuował jazdę, tj. popełnienia przestępstwa z art. 178b k.k. i za to na podstawie art. 178b k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 4);

- na podstawie art. 42 § 1a pkt 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego A. G. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat (pkt 5);

- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego A. G. w punktach 1, 3 i 4 kary pozbawienia wolności i w ich miejsce wymierzył mu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 6), na poczet której, na podstawie art. 63

§ 1 k.k., zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 7 sierpnia 2018 roku od godziny 8.30 do dnia 20 maja 2019 roku (pkt 16);

- uznał oskarżonego **Z. S.** za winnego tego, że w okresie od 30 lipca 2018 roku do 31 lipca 2018 roku w Ż., w okolicach B. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z A. G., w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności w wysokości 50 złotych, użył wobec R. Z. przemocy w postaci uderzenia go pięścią w brzuch, uchwycenia za szyję i umieszczenia siłą w bagażniku samochodu osobowego, pozbawiając go w ten sposób wolności, przy czym wobec skrepowania mu rąk, zasłonięcia mu oczu

i ust taśmą, poruszania się pojazdem z dużą prędkością, odmawiania mu napojów, pozostawienia go w zamkniętym bagażniku przez kilkanaście godzin przy wysokiej temperaturze powietrza oraz wobec wielokrotnego kierowania do niego gróźb bezprawnych popełnienia na jego szkodę przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu, pozbawienie wolności łączyło się ze szczególnym udręczeniem, tj. popełnienia przestępstwa z art. 191 § 2 k.k. i art. 189 § 3 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 189 § 3 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 7);

- na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego Z. S. na rzecz pokrzywdzonego R. Z. kwotę 5.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wyrządzoną przestępstwem opisanym w punkcie 7 (pkt 8);

- uznał oskarżonego Z. S. za winnego tego, że w dniu 30 lipca 2018 roku w B. pokazując K. K. skrepowanego i umieszczonego w bagażniku samochodu R. Z. oraz wypowiadając słowa: „nic nie widziałeś, bo będziesz miał taką samą lipę jak ten”, użył wobec K. K. groźby bezprawnej w celu wywarcia na niego wpływu jako na świadka przestępstwa, która to groźba wzbudziła w nim uzasadnioną obawę jej spełnienia, tj. popełnienia przestępstwa z art. 245 k.k. i za to na podstawie art. 245 k.k. skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 9);

- na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego Z. S. w punktach 7 i 9 kary pozbawienia wolności i w ich miejsce wymierzył mu karę łączną 3 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 10);

- uniewinnił oskarżonego Z. S. od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie VI aktu oskarżenia, tj. od popełnienia przestępstwa z art. 245 k.k. (pkt 11), kosztami procesu w tej części obciążył Skarb Państwa (pkt 16);

- wyrok zawiera nadto orzeczenia o przepadku dowodów rzeczowych (pkt 12), zwrocie dowodów rzeczowych uprawnionym podmiotom (pkt 13), o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu Z. S. z urzędu (pkt 15) oraz o kosztach sądowych (pkt 16).

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych **A. G. i Z. S.**

Obrońca oskarżonego **A. G.** zaskarżył wyrok co do tego oskarżonego w pkt. 1 dotyczącym uznania oskarżonego za winnego czynu z art. 189 § 3 k.k. i 191 § 2 k.k. i co za tym idzie w pkt. 6 w zakresie wymiaru kary łącznej. Wyrokowi w zaskarżonej części zarzucił, na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k.:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na uznaniu, iż A. G. swoim zachowaniem dopuścił się kwalifikowanego typu czynu określonego w art. 189 § 3 k.k., a mianowicie, że pozbawienie wolności R. Z. łączyło się ze szczególnym udręczeniem, mimo że na tle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż nie wystąpiła owa przesłanka z art. 189 § 3 k.k., bowiem ani A. G. ani też współoskarżony Z. S. poza tym, iż faktycznie pozbawili pokrzywdzonego wolności i skrupowanego przewozili go w bagażniku samochodu nie stosowali wobec niego innego rodzaju przemocy, znęcania, pastwienia się, bicia, torturowania - zaś ustalone przez Sąd działania oskarżonych nie jest zdaniem obrony takim, o których mowa w art. 189 § 3 k.k.

W konsekwencji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. 1 przez uznanie iż A. G. dopuścił się czynu z art. 191 § 2 k.k. i art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i co za tym idzie o wymierzenie za ten czyn kary znacznie łagodniejszej, jak również co do wymiaru kary łącznej za wszystkie popełnione przez tego oskarżonego czyny.

Obrońca oskarżonego Z. S. zaskarżyła wyrok co do tego oskarżonego w części, tj. w pkt. 7, 8, 9, 10 i 16 zarzucając:

- w odniesieniu do czynu opisanego w pkt. 7, na mocy art. 438 pkt 1 k.p.k., rażące naruszenie przepisu prawa materialnego poprzez uznanie, iż przewożenie skrupowanego pokrzywdzonego w zamkniętym bagażniku w okresie kilkunastu godzin i odmowa podania mu w tym czasie napojów stanowi szczególne udręczenie o jakim mowa w art. 189 § 3 k.k., podczas gdy ustalenia faktyczne w sprawie pozwalają wyłącznie na uznanie, iż czyn ten stanowi typ podstawowy przestępstwa stypizowanego w art. 189 § 1 k.k.

- w odniesieniu do czynu opisanego w pkt 9, na mocy art. 438 pkt 3 k.p.k., błąd w ustaleniach faktycznych polegający na błędnym ustaleniu, że to Z. S. wypowiedział w stosunku do K. K. słowa stanowiące groźbę karalną w celu wywarcia wpływu na świadka, podczas gdy z materiałów dowodowych przeprowadzonych w sprawie nie można ustalić takiej wersji zdarzenia;

- w odniesieniu do czynu opisanego w pkt. 7 (błędnie podano, że w punkcie 9 – przypis SA), na mocy art. 438 pkt 1 k.p.k. rażące naruszenie przepisu prawa materialnego polegające na błędnym przyjęciu, że w zakresie zadośćuczynienia kwotą adekwatną do powstałej wskutek działania oskarżonego krzywdy będzie zasądzona kwota zadośćuczynienia 5.000 zł z całkowitym oderwaniem od jej zakresu.

W konsekwencji obrońca wniosła o zmianę wyroku poprzez:

a) zmianę kwalifikacji czynu opisanego w pkt.7 z art. 189 § 3 k.k. na art. 189 § 1 k.k.,

b) zmianę wysokości zadośćuczynienia z 5.000 zł na kwotę 500 zł,

c) uniewinnienie oskarżonego od czynu opisanego w pkt. 9,

d) uchylenie rozstrzygnięcia w zakresie kary łącznej,

e) zmianę pkt. 16 poprzez zwolnienie oskarżonego od kosztów procesu w całości, w tym od opłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Żadna z wywiedzionych apelacji nie zasługiwała na uwzględnienie.

Ustosunkowując się do zarzutów zawartych w tych apelacjach Sąd Apelacyjny miał na uwadze to, że odnośnie do apelacji obrońcy oskarżonego A. G., co do tego oskarżonego nie został złożony wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku. W konsekwencji Sąd odwoławczy nie był zobligowany do przedstawienia motywów wyroku w zakresie dotyczącym apelacji wywiedzionej przez obrońcę tego oskarżonego. Ograniczył zatem zakres uzasadnienia do omówienia zarzutów sformułowanych w apelacji obrońcy oskarżonego Z. S.. Oczywiście jest przy tym, że z uwagi na działanie oskarżonych wspólnie i w porozumieniu Sąd Apelacyjny będzie nawiązywał, tam gdzie będzie to konieczne, również do zarzutów sformułowanych przez obrońcę oskarżonego A. G..

Wyjaśniając teraz powody niepodzielenia zarzutów obrońcy oskarżonego Z. S. trzeba na wstępie wskazać, że obrońca tego oskarżonego nie kwestionowała dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych dotyczących czynu przypisanego temu oskarżonemu w punkcie 7, natomiast przedmiotem zarzutu uczyniła obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 189 § 3 k.k., a dodatkowo w ramach kolejnego zarzutu także przepisu art. 46 § 1 k.k.

Nie ma jednak racji, gdy utrzymuje, że w sprawie doszło do dokonania nieprawidłowej subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod ww. przepis (art. 189 § 3 k.k.). Rzecz nie sprowadza się bowiem tylko do ujęcia przytoczonego przez autorkę omawianej apelacji, a mianowicie, że w grę wchodzi jedynie „przewożenie skrzepowanego pokrzywdzonego w zamkniętym bagażniku samochodu w okresie kilkunastu godzin i odmowa podania mu w tym czasie napojów”, stanowiące o szczególnym udręczeniu, o jakim mowa w art. 189 § 3 k.k. Jest to bowiem uproszczone stwierdzenie, które pomija, przesuwając na dalszy plan lub wręcz bagatelizuje szereg innych jeszcze okoliczności istotnych dla tej oceny, które zaistniały w realiach zdarzenia. Okoliczności, które nie umknęły uwadze Sądu Okręgowego. Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje dokonaną przez sąd a quo ocenę prawną tego zdarzenia (s. 42 i n. uzasadnienia).

Podzielając dokonaną przez sąd meriti ocenę dowodów z wyjaśnień oskarżonych A. G. i Z. S. (s. 5 i n. uzasadnienia) Sąd Apelacyjny wskazuje, że sąd ten zasadnie uznał zeznania pokrzywdzonego R. Z. za wiodący dowód, który pozwalał na weryfikację tych wyjaśnień (s. 13 i n. uzasadnienia). Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że nie ma podstaw aby negatywnie ocenić zeznania pokrzywdzonego R. Z. w jakimkolwiek zakresie, a zatem także i w tym, w którym opisuje on warunki w jakich się znalazł oraz w których wskazał na subiektywny odbiór tej sytuacji, co przekonuje (Sąd dokonujący weryfikacji tych wypowiedzi w aspekcie obiektywnych przesłanek), że warunki te uzasadniały przyjęcie, iż zaistniałe pozbawienie wolności łączyło się ze szczególnym udręceniem pokrzywdzonego (s. 32 i n. uzasadnienia). Trafnie odwołał się do poszczególnych elementów jego zeznań, które o tym świadczą:

- a) cechy miejsca, w którym umieszczono pokrzywdzonego. R. Z. został mianowicie umieszczony w bagażniku samochodu. A więc w przestrzeni o bardzo małej kubaturze, w której mógł on przebywać jedynie w skurczonej pozycji. Na dodatek mała kubatura tej przestrzeni uniemożliwiała zmianę tej pozycji;
- b) ograniczone możliwości zmiany pozycji - było to utrudnione skrzepowaniem kończyn górnych oraz faktem, iż miał on zaklejone oczy;
- c) nie sprzyjał temu fakt, iż w bagażniku znajdowały się inne przedmioty, co uwidocznił jest również na zdjęciu z zabezpieczonego telefonu komórkowego – plik w formacie „jpg” (k. 471);
- d) okres, w jakim pokrzywdzony znajdował się w takich warunkach (ok. 11-12 godzin). Przy czym chodzi o okres przebywania pokrzywdzonego

w „pomieszczeniu” jakim był bagażnik samochodu, w warunkach uniemożliwiających zmianę pozycji. Ponadto w warunkach utrudniających oddychanie. I to z dwóch powodów. Pierwszy to taki, że pokrzywdzony miał zaklejone usta taśmą klejącą, zatem mógł oddychać jedynie nosem. Drugi to taki, iż poprzez małą, zamkniętą kubaturę miał on dostęp do ograniczonej ilości tlenu, uzupełnianej jedynie w przypadku otwierania bagażnika oraz otwierania przez K. G. podłokietnika w tylnej kanapie pojazdu;

e) temperatury, jakie panowały w inkryminowanym czasie. Jak wynika bowiem z pisma Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej z (k. 622-623), temperatura powietrza mierzona w stacji meteorologicznej IMGW-PIB K. wynosiła od 20°C do 26,9°C, co wynika także w szczególności z zeznań A. T.;

f) przez cały ten czas, a mianowicie przez około 11 – 12 godzin i w takich warunkach pogodowych, pokrzywdzony nie otrzymał nic do picia. Mimo, że wielokrotnie o to prosił oraz mimo, że informował oskarżonych o swoich problemach z poziomem cukru, który mu spadał, a zarazem w sytuacji w której oskarżeni spożywali napoje, a zatem nimi dysponowali, mieli też możliwość zakupu ich w sklepie, do którego udali się m. in. po papierosy;

g) zachowanie oskarżonego Z. S., który na kolejną prośbę R. Z. o podanie mu czegoś do picia, oświadczył mu, że ma się cieszyć, że dali mu spać oraz zaproponował mu – jak zrozumiał to pokrzywdzony – spożycie jego moczu.

h) okoliczność, iż przez cały ten czas kierowane były przez oskarżonych do R. Z. groźby popełnienia innych przestępstw przeciwko jego życiu i zdrowiu. Miało to miejsce szczególnie w sytuacjach, kiedy prosił on oskarżonych o wypuszczenie go z bagażnika oraz o podanie mu czegoś do picia;

i) skrepowanie pokrzywdzonego taśmą, co nasiliło obawy wynikające z formułowanych gróźb. Mówiono mu, że będzie zdychał, że zostanie pocięte mu gardło. Pokrzywdzony bał się o to co się z nim stanie, bał się o swoje życie. W szczególności, kiedy słyszał jak oskarżeni mówili, że policja zna już samochód, że trzeba się go pozbyć, że spalą samochód albo utopią w rzece wraz z nim w środku. Z uwagi na kierowane do niego groźby, a także cała ta sytuacja, w której się znalazł powodowała, że kilka razy ze strachu oddał mocz. Dodał także, że to wszystko miało jeszcze długo wpływ na jego stan psychiczny, po tym jak został uwolniony;

j) przemieszczanie się pojazdu w czasie, w którym pokrzywdzony był umieszczony w bagażniku samochodu. R. Z. znajdował się w takich warunkach, gdy samochód P. (...), kierowany przez oskarżonego A. G., poruszał się z bardzo dużą prędkością w czasie, w którym uciekał on przed patrolem policji, a inny radiowóz blokował drogę celem zmuszenia kierowcy do zatrzymania się i kiedy to rzeczony samochód „jakimś cudem” zmieścił się pomiędzy radiowozem a drzewem, co wynika z zeznań świadka M. L.. R. Z. wypowiadając się w tym zakresie podał, że wtedy się przestraszył, bo „jak by była kolizja czy wypadek to co on w tym bagażniku by zrobił związany, a tam lewarek i inne rzeczy leżały”. Dalej, że bał się, że jak gdzieś nie wyrobiją, czy uderzą w drzewo to mogłoby coś być, coś mu się stać. Ponadto nie wiedział czy policja wiedziała, że on jest w tym bagażniku. Również z zeznań K. G., który znajdował się na tylnym siedzeniu kabiny samochodu, wynika, że podczas pościgu bał się, że się rozbiją, ponieważ A. G. jechał bardzo szybko.

Oceniając powyższe okoliczności trzeba stwierdzić, że świadczą one o zaistnieniu znamienia „szczególnego udręczenia” wymaganego dla bytu przestępstwa z art. 189 § 3 k.k. Sąd Okręgowy, odmiennie niż skarżąca, dokonał obiektywnej, bo wszechstronnej i całościowej oceny wszystkich istotnych w tej mierze okoliczności. Jednocześnie nie umniejszał znaczenia żadnej z nich ani też go nie przeceniał.

Podkreślenia wymaga to, że kwalifikujące znamień „szczególnego udręczenia” ma charakter ocenny. Skarżąca słusznie zatem odwołuje się do reprezentatywnego judykatu, z którego wynika, że o uznaniu, iż doszło do szczególnego udręczenia ofiary przestępstwa, kwalifikowanego z art. 189 § 2 k.k. (obecnie z art. 189 § 3 k.k. – przypis SA),

nie przesądza, będący jego następstwem, stopień rozstroju zdrowia pokrzywdzonego, lecz decyduje ocena sposobu podjętego wobec określonej osoby, w konkretnych okolicznościach faktycznych działania, polegającego na zadaniu pokrzywdzonemu, wykraczających ponad miarę wynikającą z samego faktu pozbawienia wolności, dodatkowych cierpień fizycznych lub psychicznych (zob. postanowienie SN

z dnia 11 czerwca 2002 r., II KKN 258/00, OSNKW 2002/9-10/70, LEX nr 54958, z glosą aprobującą R. Stefańskiego – OSP 2003/3/41). Tym niemniej poszukiwanie przez autorkę apelacji identycznych sytuacji w innych orzeczeniach sądów powszechnych (wyrok SA w Katowicach z dnia 10 maja 2018 r., II AKA 158/18, LEX nr 2555808; wyrok SA w Białymstoku z dnia 18 stycznia 2018 r., II AKA 204/17, LEX nr 2463389; wyroki SA w Warszawie:

z dnia 17 lutego 2017 r., II AKA 238/16, LEX nr 2265693 i z dnia 20 lutego 2018 r., II AKA 323/17, LEX nr 2465931) ma znaczenie tylko poglądowe, pomocnicze, ponieważ w orzeczeniach tych nie wyczerpano wszystkich możliwych do zaistnienia sytuacji, w których pozbawienie wolności może być łączone ze szczególnym udręczeniem. Zatem to, że w dotychczasowym orzecznictwie obrońca oskarżonego nie odnalazła podobnego przypadku nie jest wystarczającym argumentem na poparcie postawionego zarzutu. Mało krytyczne jest w szczególności rozumowanie obrońcy, że w przywołanych sprawach występuje sytuacja, w której ofiara była skrepowana, bądź miała zaklejone usta taśmą klejącą, niemniej jednak była dodatkowo np. bita przy użyciu niebezpiecznych narzędzi, co nie występuje w realiach sprawy. Nie sposób też podzielić wniosku skarżącej, która dostrzega jedynie to, że pokrzywdzony „przewożony był w niewygodnej pozycji przez kilka godzin, nadto odmówiono mu podania napoju”, a zatem, że był tylko „udręczony”, ale nie w sposób szczególny. Zupełnym nieporozumieniem jest zaś próba tłumaczenia, że pokrzywdzony miał wzmożone pragnienie z uwagi na fakt uprzedniego spożycia przez niego alkoholu, co sam przyznał. Jest to bardzo subiektywny i bezkrytyczny ogląd zaistniałego zdarzenia. Podobnie jak to wybiórcze stwierdzenie, że sam fakt zamknięcia w bagażniku na początku nie powodował specjalnych dolegliwości u R. Z., a nawet był on, jak widać na wykonanym zdjęciu na „przystanku” trasy, rozbawiony tą sytuacją. Zapewne obrońcy chodziło o zdjęcie przedstawione w ekspertyzie biegłego z zakresu informatyki na k. 469 akt, wykonane w dniu 30.07.2018 r. o godz. 20:26:36, choć nawet w tym przypadku trudno mówić o „rozbawieniu” pokrzywdzonego. Tym bardziej szkoda, że skarżąca w swym wniosku pominięła przywołane już zdjęcie na k. 471 akt, wykonane w dniu 30.07.2018 r. o godz. 22:30:48, uwiadczenia pokrzywdzonego w bagażniku w skrajnie odmiennej sytuacji: skrepowanego, z zaklejonymi taśmą oczami i ustami.

Nie sposób takiej wybiórczej i jednostronnej argumentacji podzielić. Argumentując w przywołany sposób obrońca oskarżonego nie odniosła się zatem do wszystkich elementów zdarzenia, uwzględnionych przez sąd meriti, a przez to nie wykazała przekonująco, jakich to ewentualnie błędów w przeprowadzonym rozumowaniu miałyby dopuścić się ten sąd.

Prawidłowo zatem postąpił Sąd Okręgowy, odnosząc się do konkretnych okoliczności faktycznych działania oskarżonych, polegającego na zadaniu pokrzywdzonemu, wykraczających ponad miarę wynikającą z samego faktu pozbawienia wolności, dodatkowych cierpień fizycznych i psychicznych, przyjmując, że pozbawienie wolności pokrzywdzonego R. Z. łączyło się ze szczególnym udręczeniem, tj. że mamy w tym przypadku do czynienia z kwalifikowaną formę przestępstwa określoną w art. 189 § 3 k.k.

Jest to ze wszech miar zasadne, ponieważ przewożenie i przetrzymywanie pokrzywdzonego, któremu skrepowano ręce z tyłu, z zasłoniętymi (zaklejonymi) taśmą oczami i ustami, w zamkniętym bagażniku samochodu, nawet tej wielkości jak m-ki P. (...), w warunkach uniemożliwiających zmianę pozycji i utrudniających oddychanie, przez 11-12 godzin, przy panujących na zewnątrz temperaturach w godzinach 20.00 - 8.00 oscylujących w granicach 20°C do 26,9°C, w tym także w warunkach bardzo szybkiej i brawurowej jazdy związanej z uciekaniem przed policyjnym pościgiem i omijaniem policyjnej blokady, z wielokrotnym odmawianiem podania mu podczas tego przewożenia i przetrzymywania jakichkolwiek napojów i brakiem reakcji na zgłaszane przez niego problemy zdrowotne oraz przy wielokrotnym wypowiedaniu gróźb m. in. pozbawienia go życia, stanowi szczególne udręczenie, o jakim mowa w art. 189 § 3 k.k.

Niezasadny jest również zarzut postawiony w odniesieniu do czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie 9, tj. zarzut dokonania błędnych ustaleń faktycznych.

Przypomnienia wymaga w tym miejscu, że kwestionowanie trafności ustaleń sądu orzekającego poprzez wyrażenie tylko odmiennego poglądu w tej materii nie może być uznane za wystarczające do wnioskowania o dokonaniu przez ten sąd błędu w ustaleniach faktycznych (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 11 września 2014 r., II AKa 263/14, KSAG 2015/1/177-185, LEX nr 1663328).

W realiach sprawy tak tylko przedstawia się argumentacja obrońcy. Polemiczne i jednostronne jest stwierdzenie autorki apelacji, że „z materiałów dowodowych przeprowadzonych w sprawie nie można ustalić takiej wersji zdarzenia”, jaką ustalił sąd a quo.

Sąd Okręgowy słusznie przyjął, że miarodajne w tej mierze są zeznania świadka - pokrzywdzonego K. K., który wskazał na wypowiedziane przez każdego z oskarżonych słowa „nic nie widziałeś, bo będziesz miał taką samą lipę jak ten”, najpierw przez oskarżonego Z. S., a następnie przez oskarżonego A. G., co odnosiło się do okazywanego mu na posesji w B. skrepowanego i umieszczonego

w bagażniku samochodu P. (...) R. Z.. Zeznania świadka K. K., zdaniem Sądu Apelacyjnego, zostały przez sąd a quo prawidłowo ocenione (s. 19-21 uzasadnienia). Zasluguje zarazem na aprobatę ocena pozostałego materiału dowodowego istotnego dla rozstrzygnięcia

w omawianej materii, w tym wyjaśnień oskarżonych A. G.

i Z. S. (s. 9 i n. uzasadnienia). Sąd Okręgowy miał przy tym na uwadze to, że zeznania świadka K. K. korespondują

z zeznaniami jego konkubiny - świadka M. Z., która relacjonowała również to, co powiedział jej on o groźbach skierowanych do niego, gdyż w tej fazie zdarzenia nie uczestniczyła. Nie jest zatem wystarczające dla podważenia tej oceny stwierdzenie skarżącej, że mało prawdopodobne jest aby „zarówno Z. S. jak i A. G. mieli wypowiedzieć te słowa jednocześnie czy też jeden po drugim”. Jednocześnie świadek M. Z. potwierdziła fakt otrzymania sms-a o treści „Jesteś następny”, który przyszedł na telefon jej konkubenta o godzinie 22.00 z numeru (...), po odjeździe oskarżonych. Spowodowało to jej reakcję w postaci zatelefonowania do matki oskarżonego Z. S., a następnie zawiadomienie policji o zdarzeniu. Rację ma w tej mierze obrońca oskarżonego, że odnośnie do rzeczony wiadomości sms nie można ustalić kto miałby ją wysłać, ponieważ dostęp do telefonu o wskazanym numerze miał zarówno Z. S. jak i A. G.. Jednakże obrońca pomija rozważania sądu a quo dotyczące tej okoliczności poczynione w ramach analizy prawnej (s. 36-37 uzasadnienia), w tym, że czas wysłania i treść rzeczony sms-a odnosi się bezpośrednio do zaistniałego zdarzenia. Zasadnie Sąd Okręgowy wskazał finalnie na to, że „słusznie K. K. założył, że nadał go albo Z. S., albo A. G.. Jest to bowiem uzasadnione biorąc pod uwagę tożsamość numeru telefonu z tym użytym wcześniej przez Z. S. oraz sytuację, w której pokrzywdzony i jego konkubina uczestniczyli podczas niedawnej wizyty A. G. i Z. S. na ich posesji”.

Trzeba jednocześnie stwierdzić, w nawiązaniu do kolejnych argumentów skarżącej, że sąd meriti nie pozostał bezkrytyczny w ocenie zeznań świadków K. K. i M. Z.. Miał bowiem na uwadze odmienną treść relacji K. K. i M. Z. z postępowania przygotowawczego, w których pominieli oni obecność w zdarzeniu K. G., do czego się przyznali i co jednak w sposób przekonujący następnie wyjaśnili. W konsekwencji w sposób uprawniony przyjął, że sama ta okoliczność nie mogła spowodować uznania ich późniejszych zeznań odnoszących się do tej okoliczności za nieprawdziwe. To samo odnosi się do rozważań dotyczących wystąpienia nieprawidłowości podczas czynności procesowej przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym świadka M. Z. (s. 21 uzasadnienia) i wniosku, że pomimo wystąpienia zastrzeżeń co do przebiegu tej czynności procesowej z udziałem

M. Z. na pierwszym etapie śledztwa, jej zeznania zachowują swój istotny walor dowodowy, pozwalający na oparcie - między innymi na tych zeznaniach - ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie.

Zarazem trzeba wskazać na to, na co słusznie zwrócił uwagę sąd meriti, że zeznania omawianych świadków znajdują potwierdzenie w zeznaniach pokrzywdzonego R. Z., który opisywał ten fragment zdarzenia ze swoim udziałem. Zasadniczo też sami oskarżeni nie zaprzeczali swojemu pobytowi w B. na ww. posesji.

Ocena zeznań świadka K. G. (s. 24 i n. uzasadnienia), którą Sąd Apelacyjny także podziela, stanowi również odpowiednio wymierny punkt odniesienia dla ocen prawdziwości twierdzeń ww. świadków, przemawiający za trafnością oceny ich wiarygodności dokonanej przez sąd a quo.

Równocześnie nie zasługuje na podzielenie argumentacja skarżącej, która sprowadza się do utrzymywania, że groźba wypowiedziana przez każdego z oskarżonych, tylko w odniesieniu do oskarżonego A. G. wzbudziła w zagrożonym (K. K.) obawę, iż może zostać spełniona. Jest bowiem ze swej natury tylko polemiczna i abstrahuje od wymowy przeprowadzonych w tej mierze dowodów oraz wszechstronnej w tej mierze analizy prawnej dokonanej przez sąd meriti (s. 35 i n. uzasadnienia). Jest to zatem sytuacja zupełnie odmienna od tej, która dotyczyła jako pokrzywdzonego K. G. (czyn zarzucany oskarżonemu Z. S. w punkcie VI), od popełnienia którego oskarżony ten został uniewinniony (pkt 11).

W konsekwencji stwierdzić trzeba, że sąd a quo nie dopuścił się zarzucalnego błędu w ustaleniach faktycznych odnośnie do omawianego czynu. Wbrew zatem temu, co utrzymuje obrońca oskarżonego, także w tym przypadku doszło do dokonania prawdziwych ustaleń faktycznych (art. 2 § 2 k.p.k.). Ponownie też trzeba stwierdzić, że prawidłowa jest ocena prawna zachowania przypisanego oskarżonemu Z. S. jako wyczerpującego znamiona występku z art. 245 k.k. (s. 35-37 uzasadnienia).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wymierzone oskarżonemu Z. S. kary jednostkowe za poszczególne przypisane mu przestępstwa spełniają kryteria kar sprawiedliwych. Sąd Okręgowy wskazał jakie okoliczności łagodzące i obciążające wziął pod uwagę przy wymierzaniu tych kar, co zasługuje na akceptację. Są one zatem proporcjonalne do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów oraz właściwości i warunków osobistych oskarżonego. Pozostają też w zgodzie ze społecznym poczuciem sprawiedliwości.

Sąd Okręgowy przeprowadził też trafne rozważania co do wymiaru orzeczonej kary łącznej (s. 45-46 uzasadnienia). Zastosowanie zasady asperacji Sąd Apelacyjny w pełni podziela. Orzeczona kara łączna pozbawienia wolności jest na miarę celów zapobiegawczych i wychowawczych wobec oskarżonego, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Odnosząc się zaś do zarzutu obrazy art. 46 § 1 k.k. trzeba go postrzegać w kontekście kwestionowanej przez obrońcę oskarżonego wysokości zasądzonego zadośćuczynienia. Wbrew temu co utrzymuje skarżąca w ramach tego zarzutu również i zasądzenie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienia w tym trybie zasługuje na aprobatę. Sąd Okręgowy przedstawił w tej mierze przekonujące rozważania (s. 47 uzasadnienia) i słusznie wskazał, że przyznane na rzecz pokrzywdzonego R. Z. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wyrządzoną przestępstwem popełnionym na jego szkodę (w kwocie 5.000 złotych od każdego z oskarżonych) nie jest wartością nadmierną, a równocześnie nie ma charakteru jedynie symbolicznego.

Sformułowany pośrednio (w ramach złożonego wniosku) zarzut niezwolnienia oskarżonego od kosztów sądowych, nie został przez skarżącą rozwinięty. Niezależnie od tego nie jest on trafny. W sprawach z oskarżenia publicznego zasadą

jest bowiem obciążanie skazanego kosztami sądowymi poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa, zaś wyjątkiem - zwolnienie przez sąd z ich ponoszenia.

Reasumując, ponieważ przeprowadzone rozważania nie wykazały trafności postawionych zarzutów, to w rezultacie nie było podstaw do postąpienia zgodnie z wnioskami obrońcy oskarżonego zawartymi w apelacji.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, nie dopatrując się jednocześnie zaistnienia uchybień, które należałoby brać pod uwagę z urzędu (art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu Z. S. z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na mocy § 2 pkt 1, § 3, § 4 ust. 1 oraz § 17 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2019, poz. 18, t.j.), przy uwzględnieniu stawki podatku od towarów i usług, o której mowa w § 4 ust. 3 cyt. rozporządzenia.

Opłatę za postępowanie odwoławcze wymierzono oskarżonemu Z. S. na podstawie art. 8 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.), a wydatkami postępowania odwoławczego obciążono go w 1/2 części na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 633 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.